

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки

Факультет іноземної філології

Кафедра німецької філології

СИЛАБУС

нормативної навчальної дисципліни

ІСТОРІЯ МОВИ (НІМЕЦЬКОЇ)

підготовки

бакалавра

спеціальності

035 Філологія

освітньо-професійної програми

**Мова і література (німецька).
Переклад**

підготовки

бакалавра

спеціальності

**014 Середня освіта. Мова і література
(німецька).**

освітньо-професійної програми

Середня освіта. Німецька мова

Луцьк – 2020

Силабус навчальної дисципліни «Історія мови (німецької)» підготовки бакалавра із галузі знань «03 Гуманітарні науки», спеціальності «035 Філологія» за освітньою програмою «Мова і література (німецька). Переклад», а також із галузі знань «01 Освіта/Педагогіка», спеціальності «014 Середня освіта. Мова і література (німецька)» за освітньо-професійною програмою «Середня освіта. Німецька мова».

Розробник: О. Б. Галицька, доцент, кандидат філологічних наук, доцент

Силабус навчальної дисципліни затверджено на засіданні кафедри німецької філології

протокол № 1 від 28.08.2020 р.

Завідувач кафедри: (С. О. Застровська)

Силабус навчальної дисципліни перезатверджено на засіданні кафедри німецької філології

протокол № 1 від 27.08.2021 р.

Завідувач кафедри: (С. О. Застровська)

I. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
Денна форма навчання	03 Гуманітарні науки, 035 Філологія, Мова і література (німецька). Переклад. 01 Освіта/Педагогіка 014 Середня освіта. Мова і література (німецька). Середня освіта. Німецька мова Бакалавр	Нормативна	
Кількість годин / кредитів 60/2		Рік навчання	1
		Семестр	2
		Лекції	16 год.
		Семінарські	10 год.
		Самостійна робота	30 год.
ІНДЗ: <u>немає</u>	Консультації	4 год.	
	Форма контролю залік		
Мова викладання	німецька, українська		

II. Інформація про викладача

Галицька Олена Богуславівна, кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри німецької філології

Контактна інформація: +380332 72 16 36, halytska@vnu.edu.ua,
halytska@ukr.net

Дні занять (див. електронний розклад) <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi?fbclid=IwAR0VGO0MAb494WEi7qwwQgwYyh3aOc6TEtS7tKUU8TBsFPWksGHF8aPA7-c>.

III. Опис дисципліни

Анотація курсу. Навчальна дисципліна «Історія мови (німецької)» сприяє опануванню студентами як традиційних, так і новітніх теоретичних і практичних проблем історії німецької мови з урахуванням сучасних наукових досягнень вітчизняного та зарубіжного мовознавства та формуванню у майбутніх філологів основ критичного мислення з

перспективою використання матеріалів курсу при написанні наукових робіт, а також у практиці перекладу та викладання німецької мови в освітніх закладах різного типу.

Пререквізити: вивчення курсу базується на історії та літературі Німеччини. **Постреквізити:** для успішного складання атестаційного іспиту.

Мета навчальної дисципліни — надати слухачам бакалаврату цілісну та логічно-послідовну систему знань про історію німецької мови. У курсі аналізуються основні найважливіші в теоретичному плані питання та виконуються практичні завдання.

Завдання курсу:

- розширити й систематизувати теоретичні знання студентів у галузі історії німецької мови (предмет і завдання історії мови; критерії періодизації німецької мови; основні письмові пам'ятки німецького етносу різних періодів розвитку; головні розбіжності між фонологічною, лексичною, граматичною будовою давньо-, середньо-, ранньо- й нововісверхнімецької мови; правила читання давньо-, ранньо- і середньовісверхнімецької мови; теоретичні підвалини порівняльно-історичного методу).
- допомогти бакалаврам опанувати базовий термінологічний апарат з історії німецької мови;
- поглиблювати знання студентів про роль та місце німецької мови в системі індоєвропейських мов і в системі германської мовної групи;
- ознайомити студентів із досягненнями вітчизняної та зарубіжної науки у галузі історії німецької мови;
- показати зв'язок історії німецької мови з іншими мовознавчими дисциплінами;
- надати студентам необхідну суму знань про особливості формування, становлення і розвитку фонетичної, лексичної, граматичної систем німецької мови;
- сприяти опануванню студентами основних фонетичних, лексичних, граматичних явищ у динамічному розвитку;
- формувати у молодих дослідників вміння проводити аналіз синхронних станів системи німецької мови як процесів, щоб забезпечити більш глибоке розуміння законів мовного розвитку, причини змін німецької мови;
- висвітлити основні періоди історичного розвитку німецької мови;
- прищеплювати вміння та навички на підґрунті теоретичних знань з історії німецької мови з метою коректного використання у професійній сфері;

- формувати у студентів навички практичної професійної діяльності, які необхідні для розуміння і наукового пояснення внутрішніх закономірностей розвитку фонетичної, лексичної й граматичної будови німецької мови у діяхронії;
- удосконалювати вміння та навички самостійної роботи з науковою німецькомовною літературою;
- сприяти підвищенню творчої активності студентів під час виконання проєктів;
- формувати професійно-педагогічні навички та вміння, які необхідні студентам для їхньої майбутньої роботи, а також базу для подальшого самовдосконалення;
- стимулювати пізнавальні інтереси у галузі обраного напрямку підготовки.

Результати навчання (компетентності): Згідно Стандарту вищої освіти України за спеціальністю «Філологія» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, що був затверджений і введений в дію наказом МОН № 869 від 20.06.2019 р., кінцеві вимоги до рівня знань та вмінь випускника-філолога експлікуються в набутих ним протягом навчання компетентностях. У процесі вивчення курсу здобувачі освіти повинні оволодіти такими компетентностями, як:

Загальні компетентності

ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності та досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 6. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 9. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК 10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 12. Здатність використовувати інформаційні й комунікаційні технології.

ЗК 13. Здатність проведення досліджень на належному рівні.

Фахові компетентності

ФК 1. Усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ.

ФК 2. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.

ФК 3. Здатність використовувати в професійній діяльності знання з теорії та історії мов, що вивчаються.

ФК 4. Здатність аналізувати соціальні різновиди мов, що вивчаються, описувати соціолінгвальну ситуацію.

ФК 7. Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних і літературних фактів, інтерпретації та перекладу тексту.

ФК 8. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.

ФК 13. Здатність володіти екстралінгвальною компетентністю, тобто знаннями про побут, традиції та звичаї, економічні й географічні особливості, а також основні історичні факти німецькомовних країн.

Програмні результати навчання

ПРН2. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.

ПРН 7. Розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів.

ПРН 8. Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію мов і літератур, що вивчаються, та вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності.

ПРН 9. Характеризувати соціальні різновиди мов, що вивчаються, описувати соціолінгвальну ситуацію, розуміти іншомовні соціокультурні реалії, знати й адекватно тлумачити різні зразки мовленнєвої поведінки.

ПРН 12. Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.

ПРН 16. Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, уміти застосовувати їх у професійній діяльності.

ПРН 17. Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання.

ПРН 19. Мати навички участі в наукових та/або прикладних дослідженнях у галузі філології.

IV. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	Усього	у тому числі			
		Лек.	Семін.	Конс.	Сам. роб.
	60	16	10	4	30
Змістовий модуль 1. Zur sprachgeschichtlichen Entwicklung des Deutschen. Загальні передумови утворення і розвитку німецької мови					
Тема 1. Vorgeschichte der deutschen Sprache. Передісторія німецької мови. Місце сучасної німецької мови в системі індоєвропейських мов і в системі германської мовної групи. Основні особливості фонетичної та граматичної будови прагерманської мови. Перший пересув приголосних. Роль та місце німецької мови у світі.	6	2	2	-	2
Тема 2. Zur allgemeinen Einführung in die deutsche Sprachgeschichte. Предмет та завдання курсу. Роль курсу в загальній підготовці філологів-перекладачів Проблеми та критерії періодизації німецької мови. Основні періоди розвитку історії німецької мови.	4	2	-	-	2
Тема 3. Der Sprachwandel und seine Beschreibung. Мовні зміни та їх опис. Причини мовних змін. Діахронічні зміни лексики, морфології, прагматики і синтаксису.	9	4	2	1	2
Разом за змістовим модулем 1	19	8	4	1	6
Змістовий модуль 2. Deutsche Sprachgeschichte in Epochen. Основні періоди історії німецької мови					
Тема 4. Frühgeschichte der deutschen Sprache (Althochdeutsch). Німецька мова давньоверхньонімецького періоду. Специфіка розвитку фонетичної, граматичної, лексичної системи. Другий пересув приголосних як основна особливість	11	2	2	1	6

консонантизму німецької мови.					
Тема 5. Das mittelalterliche Deutsch (Mittelhochdeutsch). Німецька мова середньовісньонімецького періоду. Загальна характеристика. Літературні пам'ятки цієї епохи. Специфіка розвитку фонетичної, граматичної, лексичної системи.	11	2	2	1	6
Тема 6. Die frühneuhochdeutsche Periode (Frühneuhochdeutsch). Німецька мова ранньовісньонімецького періоду. Загальна характеристика. Специфіка розвитку фонетичної, граматичної, лексичної системи.	11	2	2	1	6
Тема 7. Die neuhochdeutsche Zeit (Neuhochdeutsch). Специфіка розвитку німецької мови нововісньонімецького періоду.	8	2	-	-	6
Разом за змістовим модулем 2	41	8	6	3	24
Усього годин	60	16	10	4	30

IV. Політика оцінювання

В основі рейтингової системи оцінювання лежить поетапний контроль і накопичення відповідних балів за різнобічну навчально-пізнавальну діяльність упродовж семестру.

Поточний контроль						Підсумковий модульний контроль	Заг. к-ть балів
Модуль 1			Модуль 2			Модуль 3	
ЗМ 1			ЗМ 2			СР	100
30			30			29	
T1	T2	T3	T4	T5	T6		
10	10	10	10	10	10		

Остаточна оцінка в балах за курс розраховується таким чином:

Змістовий модуль 1 (теми 1-3 (10 балів×3)) – 30 балів

Змістовий модуль 2 (теми 4-6 (10 балів×3)) – 30 балів

Проект «Texte aus älteren Sprachstufen» – 29 балів

Підсумкова робота (тест в LMS Moodle) – 11 балів

У силабусі керуємося **Положенням про поточне та підсумкове оцінювання знань студентів:** https://ed.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/11/11_Polozh_pro_otzin_%D0%A0%D0%B5%D0%B4%D1%80%D0%B5%D0%B4.pdf/.

Студенти, які бажають **підвищити свій підсумковий рейтинг**, мають право здати тему. Студентам надається право вільного вибору теми. За успішне складання теми нараховується 10 балів (максимум шість тем по 10 балів кожна).

Рейтингова система є комплексною системою і враховує не тільки результати навчання, а й інші складники позанавчальної наукової діяльності студента: участь у конкурсах студентських наукових робіт, у роботі наукових конференцій, у підготовці наукових публікацій за обраною із запропонованого викладачем переліку (згідно з фахом і науковими інтересами студента) проблемою. Студентам надається також право вільного вибору теми.

Додаткові (бонусні) бали рейтингу (до 25 % максимального поточного балу), які студенти можуть одержати за якісне володіння змістом програмного матеріалу та його творче використання, виконуючи самостійно окремі види навчально-творчої діяльності:

- ✓ при підготовці наукових повідомлень, виступів на конференціях і семінарах, олімпіадах, конкурсах;
- ✓ у роботі студентських проблемних груп;
- ✓ при написанні наукових статей і тез.

Самостійна робота студента становить собою засвоєння ним навчального матеріалу в час, вільний від обов'язкових аудиторних занять (лекційних та семінарських занять), без участі викладача. Самостійна робота студента може виконуватися у бібліотеці, навчальних кабінетах, комп'ютерних класах, домашніх умовах. Діагностику якості самостійної роботи студента та аналіз її результатів викладач здійснює під час лекційних і семінарських занять, а також в позааудиторний час за графіком консультаційних занять, складеним кафедрою німецької філології з

урахуванням потреб і можливостей студента. Самостійна робота студента забезпечується усіма навчально-методичними засобами, необхідними при вивченні навчальної дисципліни: дистанційним курсом, навчальними та методичними посібниками, силабусом, конспектами лекцій, технічними засобами навчання. Методичне забезпечення самостійної роботи студента передбачає й засоби самоконтролю (тести, пакети контрольних завдань).

Самостійна робота студента у семестрі включає:

1. Самостійне опрацювання теоретичних основ лекційного матеріалу, тобто виділених навчальних тем за змістовими модулями.
2. Вивчення окремих тем або питань, що не розглядаються в курсі лекцій, для написання тез або статті.
3. Систематизацію вивченого матеріалу для написання підсумкової роботи, для прилюдного виступу (під час презентації проєкту), а також перед усним заліком.
4. Упорядкування та ведення короткого термінологічного словника, який канонізує нові лінгвістичні реалії.
5. Аналітичну роботу над текстами першоджерел та навчальними текстами. Переклад текстів та коментар до першоджерел.
6. Розв'язування та письмове оформлення креативних завдань для само- і взаємоконтролю.
7. Окрім названих аспектів, самостійна робота у межах відповідних змістових модулів передбачає також підготовку та **презентацію проєкту «Texte aus älteren Sprachstufen»**, виду позааудиторної роботи студента навчально-дослідного характеру, що має практичне спрямування. Мета проєкту – самостійне вивчення частини програмового матеріалу, систематизація, поглиблення, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань студента з курсу «Історія мови». Проєкт виконується на основі знань, умінь та навичок, одержаних під час лекційних і семінарських занять, та охоплює три періоди. Проєкт спрямовано на виявлення та розвиток творчих можливостей студента шляхом індивідуального підходу.

Політика щодо дедлайнів та перескладання: Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності). Перескладання модулів відбувається за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний лист, академічна мобільність тощо).

Політика щодо академічної доброчесності. В академічній діяльності керуємося Кодексом академічної доброчесності ВНУ імені Лесі Українки (див. <https://ra.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/11/Kodeks-akademichnoyi-dobrochesnosti.pdf>). Списування під час тестування заборонено (у т. ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час підготовки практичних завдань на лекціях та семінарах.

Студенти зобов'язуються:

- складати всі проміжні та фінальні завдання самостійно без допомоги сторонніх осіб;
- надавати для оцінювання лише результати власної роботи;
- не публікувати в груповому чаті та на форумах електронного курсу питання та відповіді на них, що використовуються в межах курсу для оцінювання знань студентів;
- не вдаватися до кроків, що можуть нечесно покращити результати чи погіршити/покращити результати інших студентів.

Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. За об'єктивних причин (наприклад, локдаун, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватись тільки в дистанційній формі на платформі за погодженням із керівником курсу (за наявності погодженого індивідуального плану).

Політика щодо визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті. Згідно з [ПОЛОЖЕННЯМ про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки](#) студентам можуть бути зараховані результати навчання, отримані у формальній, неформальній та/або інформальній освіті (професійні курси/тренінги, громадянська освіта, онлайн-освіта, стажування). Для цього потрібно звернутися із заявою на ім'я проректора з навчальної роботи та рекрутації Університету з проханням про визнання результатів навчання, набутих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті. Згідно встановленого порядку можуть бути визнаними результати навчання, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають одному заліковому модулю загалом (але не більше 6 кредитів за навчальний рік), так і його окремому змістовому модулю, темі (темам), які передбачені цим силабусом.

Критерії оцінювання якості знань студентів (максимум – 10 балів)

Бали	Критерії оцінювання
9-10	<ul style="list-style-type: none"> + здатність висувати питання до обговорюваної проблеми (викладачеві, студентам, на форумах); + інноваційні відповіді на додаткові запитання (викладача чи студента), що пов'язані з тематикою дисципліни; + здатність виокремити значущість обговорюваного матеріалу для професійного та світоглядно-особистісного розвитку; + суттєві доповнення, що розширюють горизонт обговорюваної проблеми; + знання та використання наукової термінології; + повнота та якість укладеного словника термінів; + змістовне, акуратне ведення конспекту; + творче виконання завдань для самостійної роботи.
7-8	<ul style="list-style-type: none"> + продуктивні (алгоритмічні), але недостатньо вичерпні відповіді на додаткові запитання (викладача), що пов'язані з тематикою дисципліни; + неякісне укладення словника термінів; + змістовне ведення конспекту; + репродуктивне виконання завдань.
5-6	<ul style="list-style-type: none"> + акуратне ведення конспекту; + часткове виконання завдань; + фрагментарні, не аргументовані відповіді; + пасивність на лекції й семінарі.
1-4	<ul style="list-style-type: none"> + пасивність, невідповідність; + неправильне виконання завдань для самоконтролю; + неохайне ведення конспекту.
0	<ul style="list-style-type: none"> + відсутність на лекції й семінарі на платформі; + невиконання завдань.

Критерії оцінювання проєкту (максимум – 29 балів)

Бали	Критерії оцінювання
20-29	<p>Проект виконано на високому рівні. Автор ерудований у досліджуваній проблемі, вміє критично оцінити наукові факти, бачить перспективу дослідження. Простежується самостійність суджень і творчий підхід до підготовки і презентації проєкту. Основні положення дослідження аргументовано й проілюстровано прикладами. Результати</p>

	відбито в таблицях, схемах, діаграмах.
10-19	Автор компетентний у досліджуваній темі, вміє виділити проблемну ланку в роботі, аналізувати й інтерпретувати факти, володіє науковою термінологією. Подекуди зустрічаються певні технічні огріхи. Відсутність схем, таблиць, діаграм.
7-9	Якісний індикатор простежується досить чітко. Автор володіє інформацією, проте немає системності у викладі матеріалу. Відсутня самооцінка одержаних результатів. Зустрічаються стилістичні й орфографічні огріхи.
4-6	Робота репродуктивна. Виклад матеріалу безсистемний. Наявні посилання недоречні. Автор використовує чужу думку при аргументації своєї точки зору.
1-3	Якісний індикатор простежується нечітко. В роботі багато зайвої інформації, відсутні посилання.
0	Студент не підготував проєкт.

V. Підсумковий контроль

Формою підсумкового семестрового контролю є **залік**. Семестровий залік виставляється на підставі результатів виконання студентом усіх видів запланованої навчальної роботи протягом семестру: аудиторної роботи під час лекційних та семінарських занять, позааудиторної роботи – самостійної роботи, при виконанні підсумкової роботи. Отож залік виставляється за умови, якщо студент виконав усі види навчальної роботи, визначені силабусом дисципліни, та отримав не менше 60 балів.

Студенти, які мають семестровий рейтинговий бал з навчальної дисципліни 59 і нижче, складають усний залік. При цьому для зазначених категорій студентів зараховуються бали за усну відповідь. Залік оцінюється в діапазоні від 0 до 60 балів.

Критерії оцінювання знань студентів на заліку

В оцінці знань студентів враховується:

- 1) достатність обсягу відповіді (повна, недостатньо повна, неповна);
- 2) обізнаність з основними поняттями, принципами, правилами навчальної дисципліни;
- 3) логічність викладу матеріалу;
- 4) обґрунтованість власних міркувань;

5) уміння інтегрувати та диференціювати знання теоретичного матеріалу та застосовувати їх при виконанні практичних завдань.

Відповідь вважається **повною (41–60 балів)**, якщо студент повністю оволодів матеріалом, обізнаний з усіма поняттями і термінами навчального курсу й адекватно оперує ними під час відповідей на поставлені запитання, а також посилається на наукові дослідження з навчальної дисципліни, ознайомлений зі спеціальною літературою; демонструє здатність аналізувати факти, аргументувати власні судження теоретичними і фактичними положеннями, підсумувати сказане висновками.

Відповідь вважається **недостатньо повною (21–40 балів)** за умов хорошого володіння знаннями з навчального предмету. Відповідь студента має бути правильною і обгрунтованою. Студент повинен продемонструвати знання теоретичного матеріалу, навички самостійної навчально-пізнавальної діяльності, здатність викладати матеріал в певній логічній послідовності. Допускаються незначні помилки, які не впливають на загальне розуміння викладеного матеріалу.

Відповідь вважається **неповною (0–20 балів)**, якщо продемонстровані знання з предмету носять фрагментарний і поверховий характер. Теоретичні і фактичні знання відтворюються репродуктивно, без глибокого осмислення, аналізу, порівняння, узагальнення. Студент обізнаний з літературними джерелами з навчальної дисципліни, але не може дати достатньо критичної їх оцінки; допускає суттєві помилки, які порушують логіку викладення матеріалу.

Залік вважається нескладеним за умов неправильної або неповної відповіді, яка свідчить про нерозуміння поставленого завдання. Студент не володіє понятійно-категоріальним апаратом, необізнаний з літературою з навчальної дисципліни і допускає грубі помилки у викладенні матеріалу.

Якщо студент не з'явився на залік, в заліковій відомості виставляється відмітка *не з'явився* й екзаменатор засвідчує це своїм підписом.

Студенти, які не склали залік, повинні перескласти його. Перескладання заліку відбувається не більше двох разів: один раз викладачеві, другий раз – комісії, яка створюється деканатом факультету.

На залік виносяться вузлові питання, а також завдання, що потребують творчої відповіді й уміння синтезувати отримані знання і

застосовувати їх при вирішенні практичних завдань. Мова заліку – українська або німецька:

Питання до заліку:

1. Gegenstand und Gegenwartsrelevanz der Sprachgeschichte
2. Aufgaben und Methoden der Sprachgeschichtsschreibung
3. Der Sprachwandel und seine Beschreibung
4. Zur Periodisierung der deutschen Sprachgeschichte
5. Entlehnungswellen und Purismus
6. Das Deutsche als Teil des Indogermanischen
7. Vorgeschichte der deutschen Sprache. Germanisch
8. Frühgeschichte der deutschen Sprache (Althochdeutsch). Allgemeine Charakteristik und Einordnung
9. Der Weg des Wortes «deutsch»
10. Sprachliche Strukturen des Althochdeutschen
11. Überlieferung des Althochdeutschen
12. Das mittelalterliche Deutsch (Mittelhochdeutsch). Abgrenzung und Datierung
13. Das mittelalterliche Deutsch (Mittelhochdeutsch). Politisch-gesellschaftliche und kulturelle Rahmenbedingungen
14. Sprachliche Grundstrukturen des Mittelhochdeutschen
15. Die Sprachdenkmäler des Mittelhochdeutschen
16. Die frühneuhochdeutsche Periode. Diskussionsstand und Quellenlage
17. Die frühneuhochdeutsche Periode. Bestimmende Faktoren
18. Sprachliche Entwicklungen und Grundstrukturen des Frühneuhochdeutschen
19. Überlieferung des Frühneuhochdeutschen
20. Die neuhochdeutsche Zeit (Neuhochdeutsch). Allgemeine Vorklärungen
21. Deutsche Sprache von ca. 1650 bis ca. 1770: Barock und Aufklärung
22. Deutsche Sprache von ca. 1770 bis ca. 1830: Klassik und Romantik
23. Deutsche Sprache von ca. 1830 bis ca. 1920: Bürgerkultur und Realismus
24. Deutsche Sprache von ca. 1920 bis zur Gegenwart
25. Zur Sprache des Nationalsozialismus
26. Zur Sprache in den ehemaligen beiden deutschen Staaten
27. Sprachliche Entwicklungen des Neuhochdeutschen
28. Trends und Tendenzen der Gegenwartssprache

Підсумковий контроль успішності студентів проводиться один раз на рік під час заліково-екзаменаційної сесії. Підсумковий рейтинговий бал оцінюється за 100-бальною шкалою.

VI. Шкала оцінювання

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка
90 – 100	Відмінно
82 – 89	Дуже добре
75 – 81	Добре
67 -74	Задовільно
60 – 66	Достатньо
1 – 59	Незадовільно

VII. Рекомендована література та інтернет-ресурси

Основна

1. Halytska O. Deutsche Sprachgeschichte : метод. рек. і текст лекцій. Луцьк : ФОП Оконська А. Ю., 2017. 136 с.
2. Галицька О.Б. Історія мови (німецької): робоча програма нормативної навчальної дисципліни за напрямом підготовки 6.020303 Філологія «Мова та література (німецька)». Луцьк, 2017. 15 с. URL : <http://esnuir.eenu.edu.ua/handle/123456789/13369>.
3. Halytska O., Bondar T. Entlehnungen im Deutschen (Übersicht). *Language – Culture – Politics : International journal* / red. Tomasz Zygmunt. Chelm: Institut Neofilologii Panstwowej Wyzszej Szkoły Zawodowej, 2018. Vol. 1. P. 75–85.
4. Галицька О. Б. Електронний курс навчальної дисципліни «Історія мови (німецької)» в LMS Moodle ВНУ ім. Лесі Українки. URL : <http://194.44.187.60/moodle/course/view.php?id=818>

Додаткова

1. Бублик В. Н. Історія німецької мови. Вінниця : Нова книга, 2004. 272 с.
2. Левицький В. В., Поль Г.-Д. Історія німецької мови (німецькою мовою). Вінниця : Нова книга, 2010. 256 с.
3. Brundin G. Kleine deutsche Sprachgeschichte. München : W. Fink, 2004. 230 S.

4. Ernst P. Deutsche Sprachgeschichte. Eine Einführung in die diachrone Sprachwissenschaft des Deutschen. Wien : Facultas Verlags- und Buchhandels AG, 2012. 252 S.
5. Fischer R. S. Eine kleine Geschichte der Sprache / Aus dem Engl. von Andreas Simon. Frankfurt, New York : campus Verlag, 1999. 258 S.
6. Jacob S. Vom Indogermanischen zum Deutschen. Geschichte der deutschen Sprache von Anfängen bis zur Gegenwart. URL: <http://www.stefanjacob.de/Geschichte/Unterseiten/Sprachgeschichte.htm> (zuletzt zugegriffen am 11.07.2016).
7. König W. dtv – Atlas Deutsche Sprache. München : Deutscher Taschenbuch Verlag, 2011. 256 S.
8. Roelcke T. Geschichte der deutschen Sprache. München : Verlag C. H. Beck, 2009. 128 S.
9. Schmid H. U. Einführung in die deutsche Sprachgeschichte. Stuttgart, Weimar : J. B. Metzler, 2004. 310 S.
10. Schmidt W. Geschichte der deutschen Sprache : ein Lehrbuch für das germanistische Studium / erarb. unter Leitung von Helmut Langner. Stuttgart, Leipzig : S. Hirzel / Wiss. Verl.-Ges, 1996. 383 S.
11. Wolff G. Deutsche Sprachgeschichte von den Anfängen bis zur Gegenwart : ein Studienbuch. Tübingen, Basel : A. Francke, 2009. 330 S.